

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

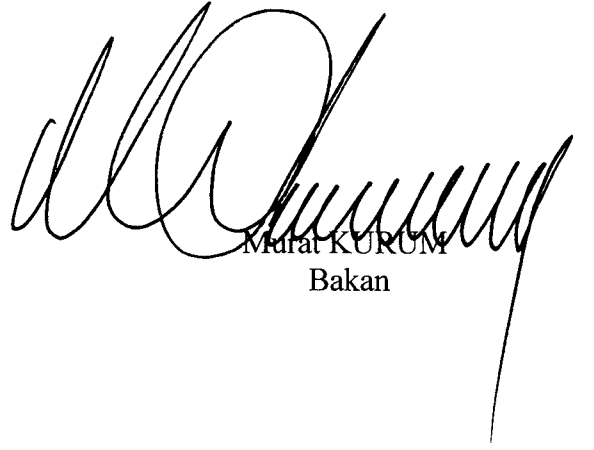
Sayı :30824082-610-15232601
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

24 Mart 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

**HAKKÂRÎ MİLLETVEKİLİ
SAYIN ÖZNUR BARTİN'İN
TBMM 7/35222 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR**

7/35222
GK 30

SORULAR

Seçim bölgem olan Hakkâri'nin Dağgöl Mahallesi'nde yaşayan Akbay ailesi, müşterek tapulu bir arazi üzerinde kendi imkânlarıyla inşa ettikleri evde altı aydır elektriksiz yaşamaktadır. Aileye ait yapı, müşterek tapu nedeniyle ruhsatlandırılmadığı için VEDAŞ tarafından elektrik aboneliği verilmemektedir. Bu durum, aile bireylerini özellikle de 1. ve 3. sınıfa giden iki küçük çocuğu ciddi biçimde etkilemekte; çocuklar derslerini telefon ışığında yapmakta, evde ısınma, aydınlanma, temizlik ve temel yaşam faaliyetleri insan onuruna aykırı koşullarda sürdürülmektedir. Yerel basına da yansıyan bu olay, yalnızca idari bir sorun değil, aynı zamanda temel insan haklarının ihlali niteliğinde bir durum olarak kamuoyunda yankı bulmuştur.

Ailenin yaşadığı mağduriyet yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda çocuk hakları, eğitim hakkı, sağlık hakkı ve yaşam hakkı yönlerinden de değerlendirilmelidir. Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 27. maddesi, taraf devletlere çocukların yeterli yaşam standartlarına sahip olmasını sağlama yükümlülüğü getirmektedir. Anayasa'nın 17. maddesi yaşama hakkını, 41. maddesi ailenin korunmasını, 42. maddesi eğitim hakkını, 56. maddesi ise sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkını güvence altına almaktadır.

Ayrıca, Anayasa'nın ilgili maddesi, devletin temel amaç ve görevleri arasında kişilerin temel hak ve özgürlüklerini korumayı ve sosyal devlet ilkesi gereğince insan onuruna yaraşır bir yaşam sürmesini temin etmeyi düzenler. Bu çerçevede, ilgili kamu kurumlarının, teknik ve idari mevzuatın öngördüğü sınırlamalara rağmen, insani bir çözüm mekanizması geliştirmesi anayasal bir sorumluluk olarak görülmelidir.

Mevzuata göre ruhsatsız yapılara doğrudan elektrik bağlanması yasaklanmış olsa da "geçici elektrik aboneliği" veya "sosyal destek amaçlı geçici enerji sağlama modelleri" birçok ilde afet, kırsal yerleşim veya geçici barınma durumlarında uygulanmıştır. Bu kapsamda, Hakkâri'de benzer bir uygulamanın geliştirilmesi hem mağduriyetin hem de çocukların eğitim hakkının korunması açısından zaruridir.

Hakkâri'nin Dağgöl Mahallesi'nde yaşayan Akbay ailesinin yaşadığı durum, sadece bir idari sorundan ibaret değildir; temel insan haklarının ihlali niteliğindedir. İktidarın sosyal hukuk devleti ilkesi doğrultusunda hareket ederek, mağduriyetin çözümü için kalıcı ve insani bir enerji temini modeli oluşturması; ayrıca müşterek tapulu alanlarda oturan yurttaşların temel hizmetlere erişimini güvence altına alacak mevzuat değişikliklerinin gündeme alınması zaruridir.

Bu kapsamda, ilgili bakanlıkların eşgüdüm içinde çalışarak hem Akbay ailesinin hem de benzer durumdaki diğer yurttaşların mağduriyetini giderecek kalıcı bir çözüm mekanizması geliştirmesi elzemdir.

Bu bağlamda;

- 1- Müşterek tapulu arazilerde inşa edilen konutlara ruhsat verilememesi nedeniyle binlerce ailenin temel yaşam hizmetlerinden (elektrik, su, doğal gaz) mahrum kaldığı bilinmektedir. Bu sorunun çözümü için mevzuatta bir düzenleme yapılması yönünde Bakanlığınızın bir çalışması var mıdır veya olacak mıdır?
- 2- Akbay ailesi özelinde, tapu devrinin taraflarca kabul edildiği ancak idari işlemlerin sürdüğü bir durumda, sosyal barınma hakkı kapsamında kalıcı nitelikte yapı kullanım izni veya ruhsat verilmesi yönünde idari bir düzenleme yapılması mümkün müdür?
- 3- Sosyal devlet ilkesi gereği, yurttaşların insani yaşam koşullarına erişimini engelleyen bürokratik ve mülkiyet kaynaklı engellerin azaltılması için Bakanlığınızca planlanan bir reform çalışması bulunmakta mıdır?
- 4- Hakkâri ili gibi kış koşulları ağır bölgelerde, barınma ve ısınma sorunlarının gidermeye dönük yerel yönetimlerle koordineli sosyal konut ve altyapı desteği programları geliştirilmekte midir?
- 5- Bu tür durumlarda, çocuklu ailelerin yaşadığı mağduriyetlerin önlenmesi için "geçici yapı tespit komisyonları" veya "sosyal konut hakem kurulları" oluşturulması planlanmakta mıdır?

CEVAPLAR

3194 sayılı İmar Kanunu'nun Geçici 11'inci maddesinde, "1/7/2022 tarihine kadar yapı (inşaat) ruhsatı alınmış ve buna göre yapılmış olup, kullanma izni verilmeyen ve alınmayan yapılara; yol, elektrik, su, telefon, kanalizasyon, doğalgaz gibi alt yapı hizmetlerinden birinin veya birkaçının götürüldüğünün belgelenmesi halinde, ilgili yönetmelikler doğrultusunda fenni gereklerin yerine getirilmiş olması ve bu maddenin yayımı tarihinden itibaren başvurulması üzerine, kullanma izni alınıncaya kadar ilgili mevzuatta tanımlanan ait olduğu abone grubu dikkate alınarak geçici olarak su ve/veya elektrik bağlanabilir. Bu kapsamda, ilgili belediyeden dağıtım şirketlerine elektriğin kesilmesi talebinin söz konusu olması halinde aboneliği iptal edileceğinden, su ve/veya elektrik bağlanması herhangi bir kazanılmış hak teşkil etmez. Ancak, yapı (inşaat) ruhsatı alınmış ve buna göre yapılmış olma şartı 31/12/2021 tarihinden önce yapılmış olan yapılarla ilgili olarak uygulanmaz.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılan abonelikler de ait olduğu gruba dönüştürülür." hükmü bulunmaktadır.

Geçici 11'inci maddesinin uygulanmasına yönelik 07.10.2022 tarih ve 4732044 sayılı yazımız ve düzeltme içerikli 10.10.2022 tarih ve 4749705 sayılı yazımız, 81 İl Valiliğine gönderilmiş olmakla birlikte,

07.10.2022 tarih ve 4732044 sayılı yazımızda "1-Hizmetlerin götürüldüğünün belgelenmesi konusu" başlığı altında "Bahse konu maddeye ilişkin olarak daha önce Bakanlığımız Mülga Hukuk Müşavirliği'nin 23/03/2016 tarihli 31952-6606 sayılı yazısında; 12/10/2004 tarihinden önce yapılan yapılara elektrik veya su bağlanması için, sadece altyapı hizmetlerinden birinin götürülmüş olmasının yeterli olduğu, bunun dışında bir şarta yer verilmediği, yasanın uygulama alanının yorum yoluyla veya idari düzenlemelerle veya tasarruflarla daraltılmasının mümkün olmadığı değerlendirilmesi

yapılmış olduğundan, benzer şekilde 31/12/2021 tarihinden önce yapılan yapılar için de aynı görüş doğrultusunda işlem tesis edilmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda; geçici olarak su ve/ veya elektrik bağlanacak yapıya yol, elektrik, su, telefon, kanalizasyon, doğalgaz gibi alt yapı hizmetlerinden herhangi birinin veya birkaçının götürülmüş olduğunun belgelenmesi halinde elektrik/su bağlantısına yönelik ilgili yönetmelikler doğrultusunda fenni gereklerin yerine getirilmiş olması yeterli olacaktır.

Madde metninde geçici olarak su ve/veya elektrik bağlanacak yapılar için ilgili idareden yazı alınmasına yönelik herhangi bir hüküm bulunmamakta olup, elektrik/ su bağlantısını ve aboneliğini gerçekleştirecek kurum veya kuruluşlarca:

31/12/2021 tarihine kadar yapılmış yapılar için başvuru sahiplerinden yukarıda belirtilen bilgi ve belgeler haricinde başka herhangi bir belge talep edilmemesi..." hususu açıklanmıştır.

Bakanlığımızın 07.10.2022 tarih ve 4732044 sayılı yazımız ve düzeltme içerikli 10.10.2022 tarih ve 4749705 sayılı yazımızda belirtildiği üzere maddenin uygulanmasında asıl olanın yapıya altyapı hizmetinin götürülüp götürülmediğinin belirlenmesinin olduğu, geçici olarak su ve/ veya elektrik bağlanacak yapıya yol, elektrik, su, telefon, kanalizasyon, doğalgaz gibi alt yapı hizmetlerinden herhangi birinin veya birkaçının götürülmüş olduğunun belgelenmesi halinde elektrik/ su bağlantısına yönelik ilgili yönetmelikler doğrultusunda fenni gereklerin yerine getirilmiş olmasının yeterli olacağı, 31/12/2021 tarihine kadar yapılmış yapılar için başvuru sahiplerinden belirtilen bilgi ve belgeler haricinde başka herhangi bir belge talep edilmemesi, yapının 31.12.2021 tarihinden önce yapıp yapılmadığının tespitinin ise anılan maddenin konusu olmadığı, bu hususun idaresince tespit edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) tarafından ülkemizin 81 ilinde geliştirilen projeler ile özellikle dar ve orta gelirli vatandaşlarımızın barınma ihtiyaçlarının karşılanması amaçlanmakta olup; konutu bulunmayan ihtiyaç sahibi ailelerin gelir düzeylerine uygun şekilde oluşturulan uzun vadeli, düşük peşinatlı ve uygun taksitli ödeme planlarıyla konut sahibi olmaları teşvik edilmekte ve kolaylaştırılmaktadır.